

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

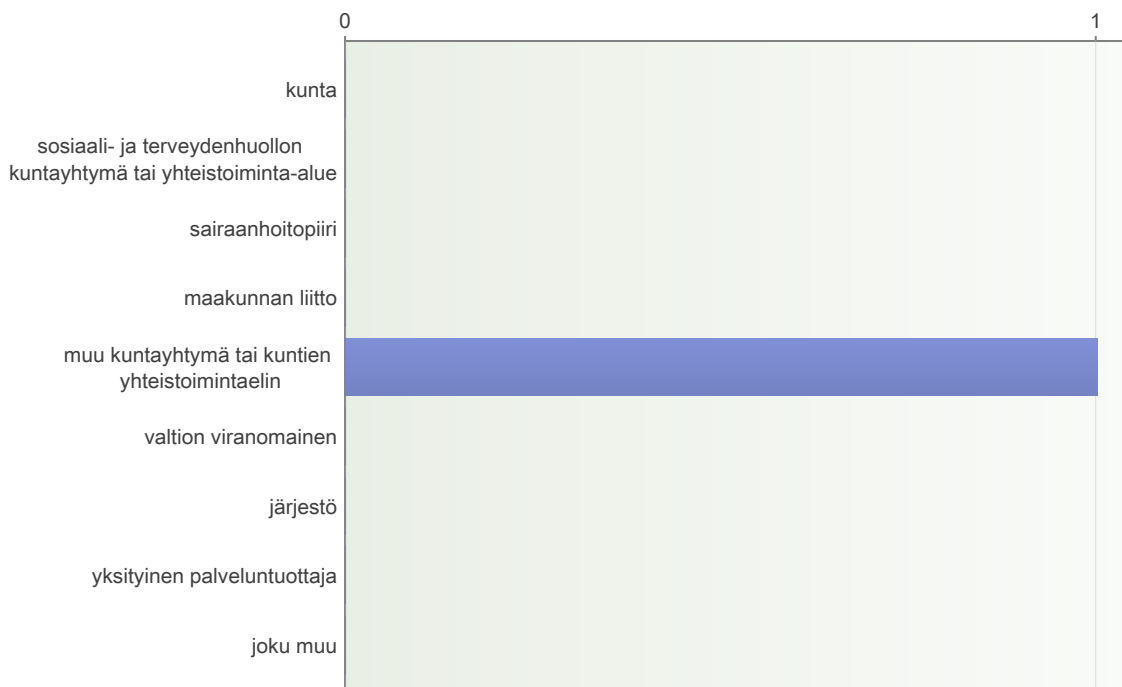
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Kolpeneen palvelukeskuksen ky	Anita Lammassaari	Anita Lammassaari	15.12.2017	kuntayhtymän hallitus

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

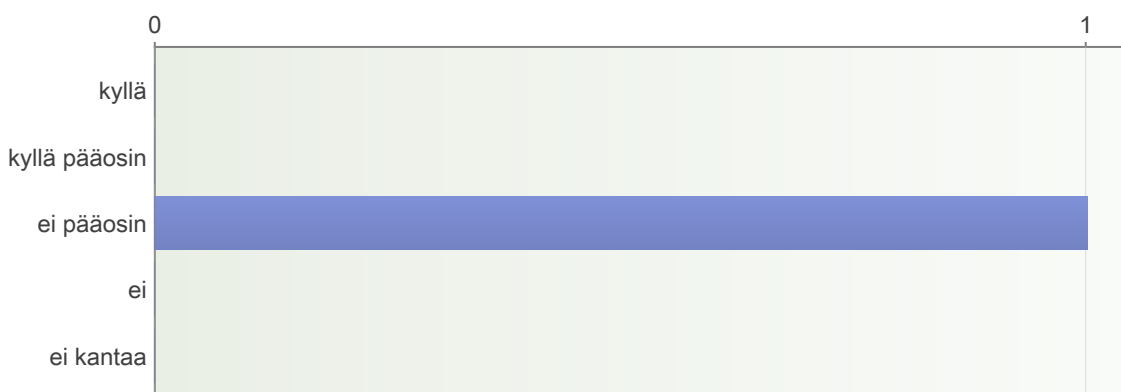
Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauslaki ei varmista julkiselle sektorille riittäviä resursseja taata harvaan asuttujen seutujen kaikille väestöryhmille palvelujen yhdenvertaista saatavuutta.

Sote -uudistus on tarpeellinen , mutta se pitää toteuttaa vaiheittain ja suunnitelmallisesti, jotta julkinen sektori ehtii valmistautua tarpeeksi hyvin. Valinnanvapaudessa on hyviä puolia asiakkaan näkökulmasta sellaisilla alueilla, missä asukkaille syntyy aito valinnan mahdollisuus ja yksityisen palveluntuottajien välille kilpailutilannetta esimerkiksi palveluiden laadussa.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

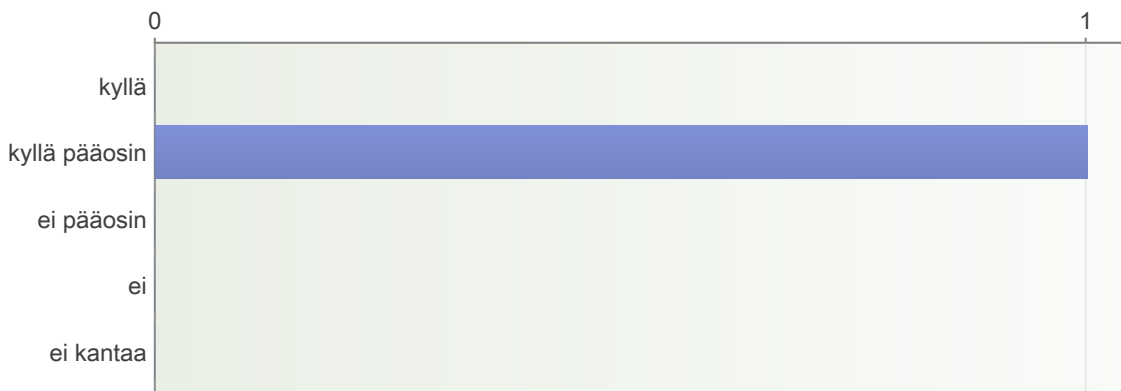
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Paljon palveluja tarvitsevilla asiakkailla on sellaisia asiakasryhmiä esimerkiksi kehitysvammaiset, mielenterveys- ja päihdepalveluja tarvitsevia, joilla voi olla vaikeuksia arvioida omaa palvelutarvettaan, valita palveluntuottajaa tai ohjautua palveluihin omatoimisesti. Kehitysvammaisten henkilöiden kohdalla tähän vaikuttaa merkittävästi tuetun päätöksenteon toimivuus. Palveluohjauksen merkitys korostuu.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

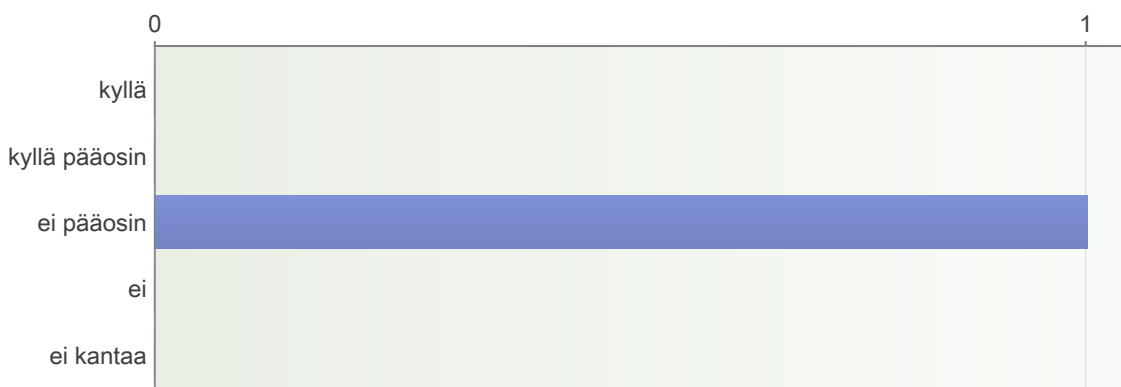
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Periaatteellisella tasolla kyllä. Itselle sopivaan palveluun hakeutumisen mahdollisuudet ovat alueellisen palveluntarjonnan lisäksi riippuvaisia henkilön omasta kyvystä hyödyntää palvelujärjestelmän mahdollisuuksia. Kehitysvammaisilla ja muilla paljon tukea tarvitsevilla voi olla vaikeuksia

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

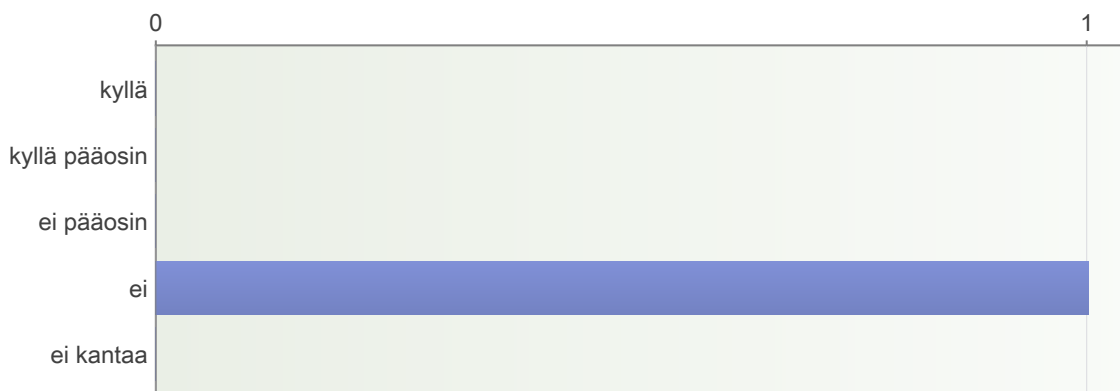
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tämä edellyttää keskitettyä, moniammatillista, osaavaa ja riittävästi resursoitua palvelutarpeen arviointia maakunnan liikelaitoksessa.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

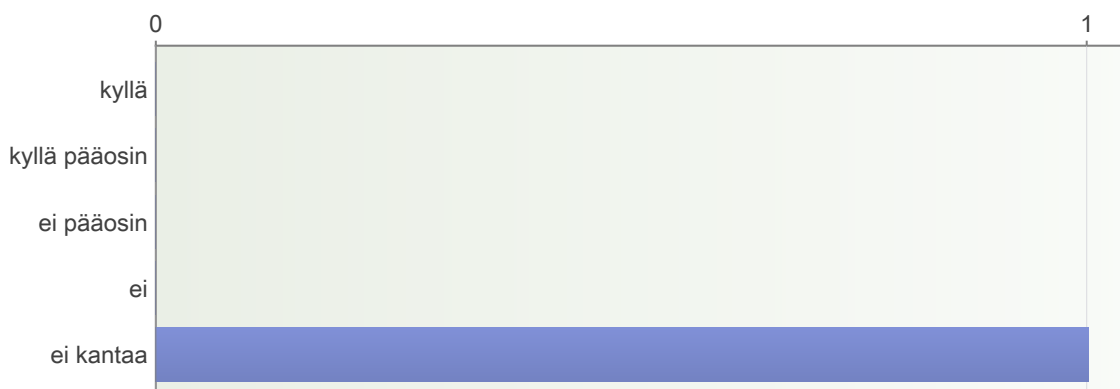
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Järjestämisen ja tuottamisen erottaminen, monituottajamalli sekä markkinaehtoinen järjestäminen eivät tue riittävästi integraatiota.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

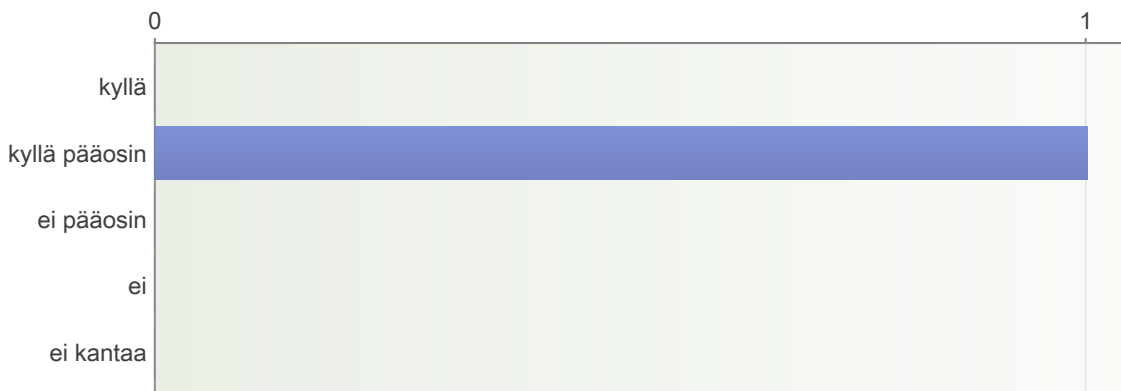

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

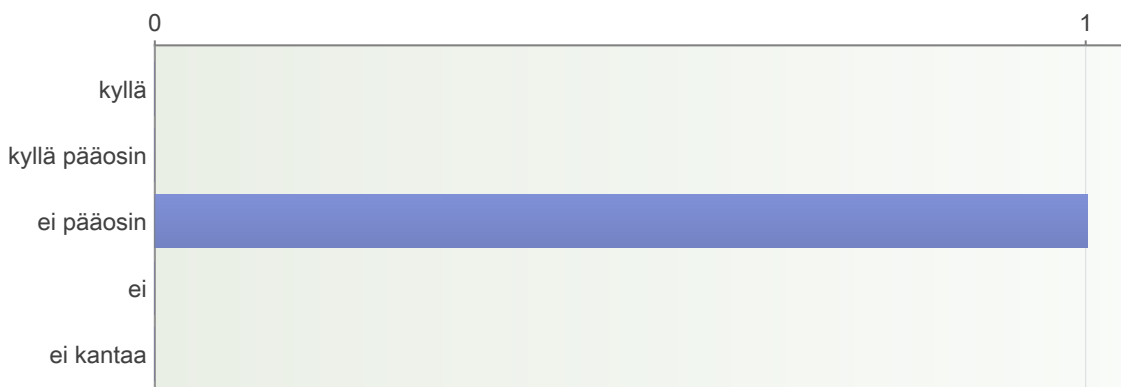
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnos antaa hyvät mahdollisuudet palveluinnovaatioiden luomiseen, mm erilaiset digitaaliset palvelut tulevat kehittymään erityisesti Lapissa muilla harvaan asutuilla seuduilla. Kehitysvammaisten ja muiden paljon apua tarvitsevien henkilöiden osalta kyky ja mahdollisuus hyödyntää digitaalisia palveluja on rajallinen

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

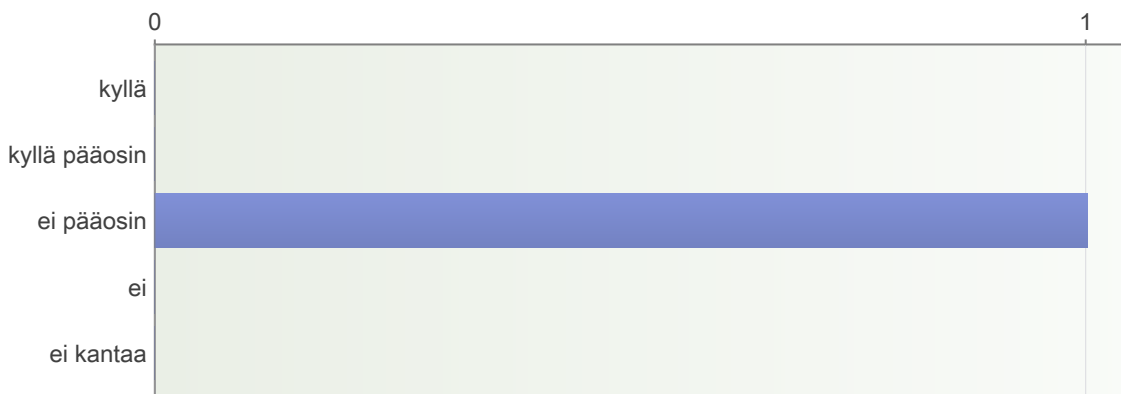
18. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- On vaikea arvioida kustannusten hillinnän toteutumista. Järjestämisen ja tuottamisen erottaminen lisää hallintoa ja kustannuksia. Maakunnan liikelaitoksen vastuulle jäävät kaikki ne palvelut, joita markkinaehtoiset palvelujen tuottajat eivät halua tai pysty tuottamaan. Maakunnan liikelaitoksen täytyy varautua resursseihin ja kustannuksiin mm. raskaan sosiaalihuollon palveluissa.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvueluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapaus ei takaa yhdenvertaista saatavuutta kaikissa olosuhteissa. Harvaan asutuilla seuduilla kuten Lapissa ei todellista valinnan mahdollisuutta välttämättä ole. Kehitysvammaisten henkilöiden osalta yhdenvertainen saatavuus voi vaarantua, jos sote-keskusten henkilökunnalla ei ole riittävää osaamista ja ammattitaitoa kohdata kehitysvammaisia henkilöitä (esim. kommunikaatio-osaaminen).

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

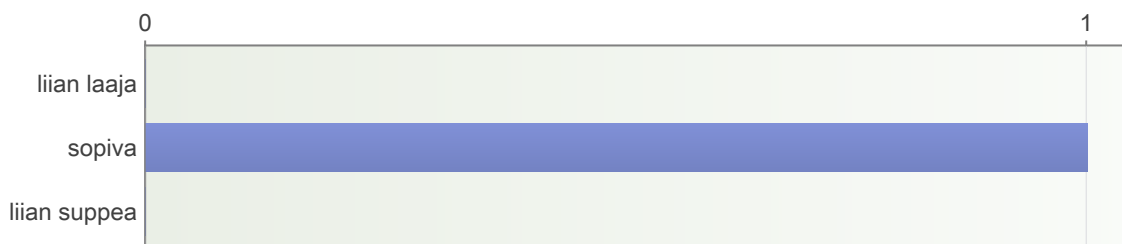

22. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

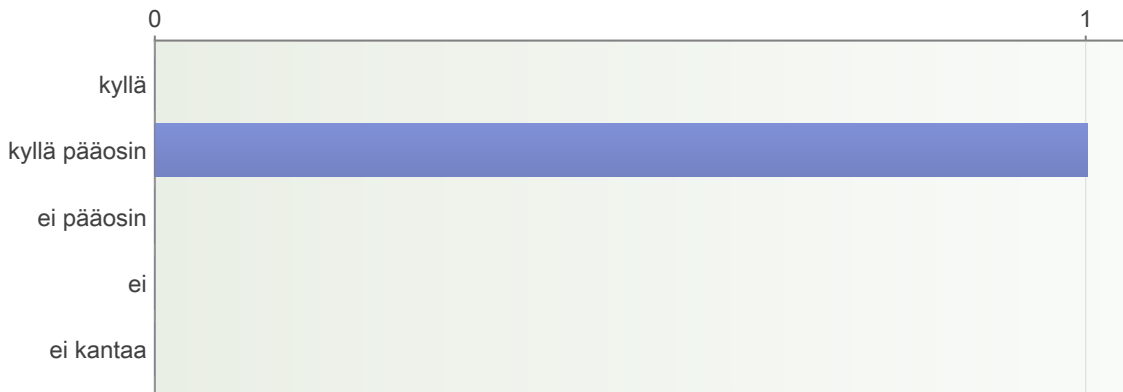

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

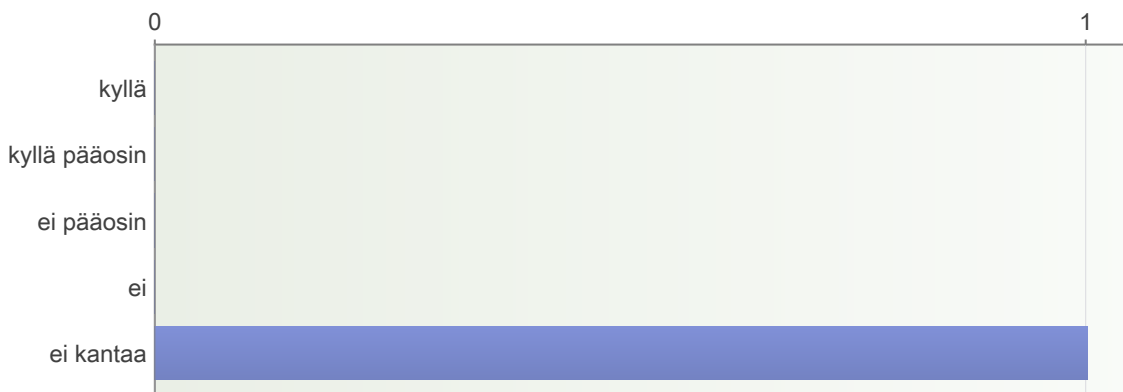

26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

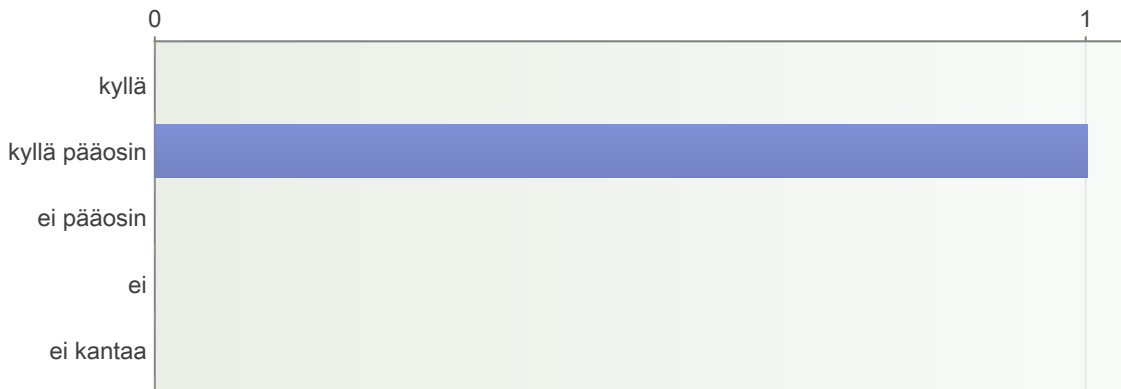

28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

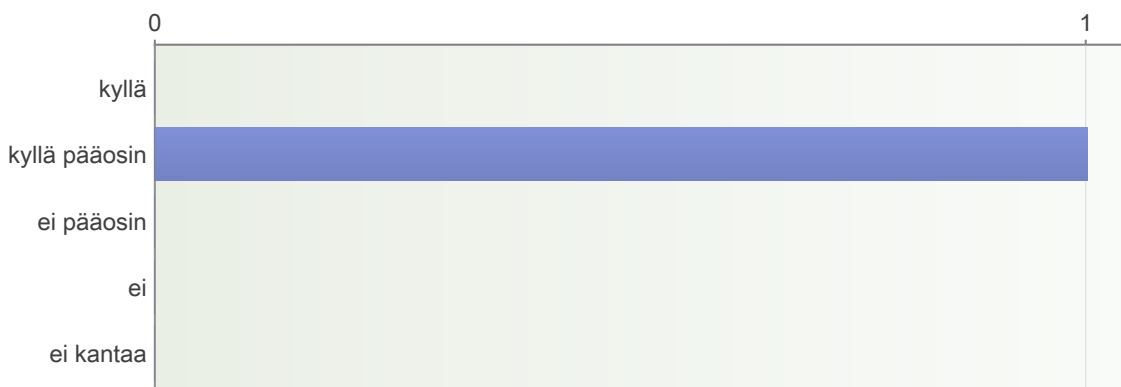
30. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Yhdistelmä yksityinen sote-keskus ja 37 §:n mukaiset palvelut mahdollistavat palvelujen integraation toteutumisen, mutta voi asiakkaan kannalta johtaa mm. palvelujen viivästymiseen. Toimintamalli vaatii maakunnalta/liikelaitokselta tarkan ohjeistuksen. Maakunnan liikkuvilla sosiaalihuollon palveluilla on suuri merkitys.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

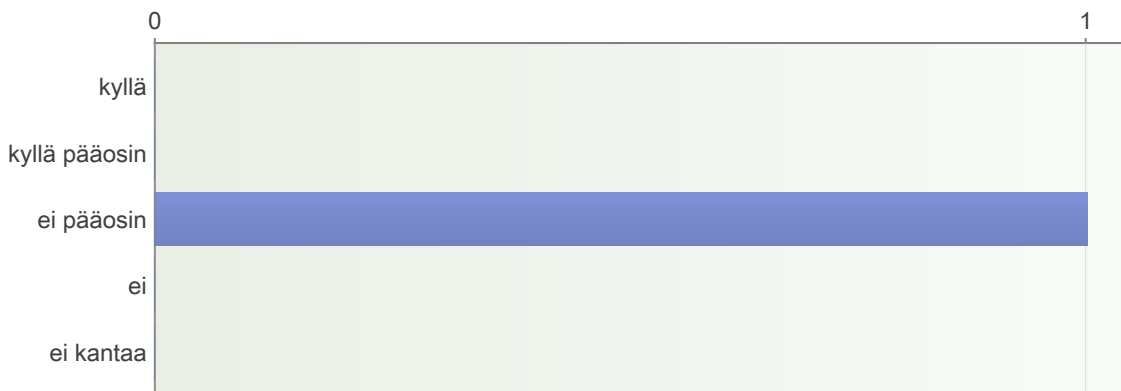

32. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnan tekeminen edellyttää, että asiakkaalla on kyky valita, tietoa valintansa perusteeksi ja mahdollisuus matkustaa. Miten tämä toteutuu pitkien etäisyyksien Lapissa mm kehitysvammaisten osalta ?
Palveluohjauksen merkitys korostuu.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

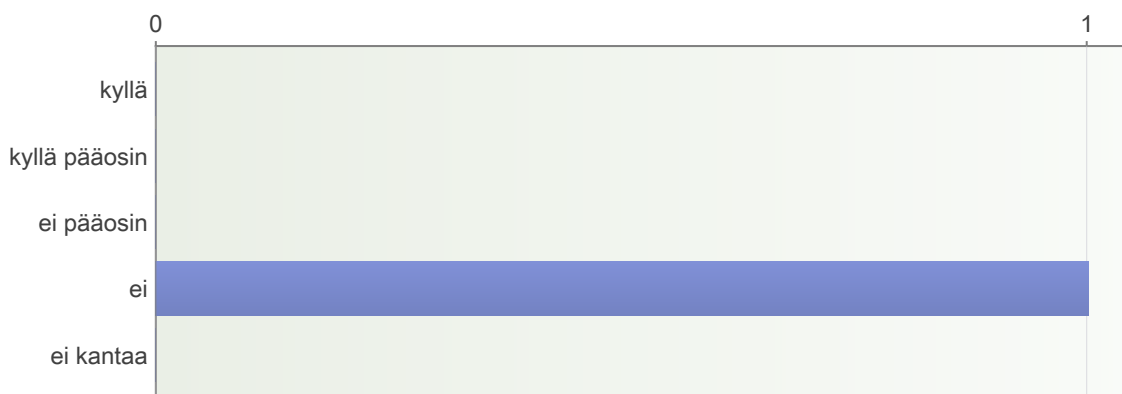
36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakasetelin käyttö nykyisen Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaisissa asumispalveluissa tulisi rajata siten, että vaativimmat palvelut jätetään ulkopuolelle. Vaativimmissa asumispalveluissa tarvitaan jatkuvasti kehitysvammaisuuteen liittyvää erityisasiantuntijuutta, itsemääräämisoikeuden rajoitustoimenpiteitä ja runsasta henkilöstöresursointia.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

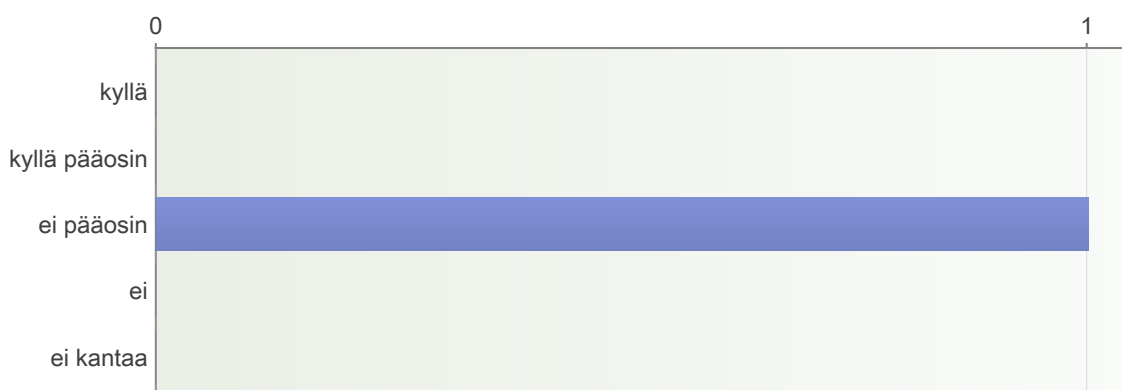

38. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

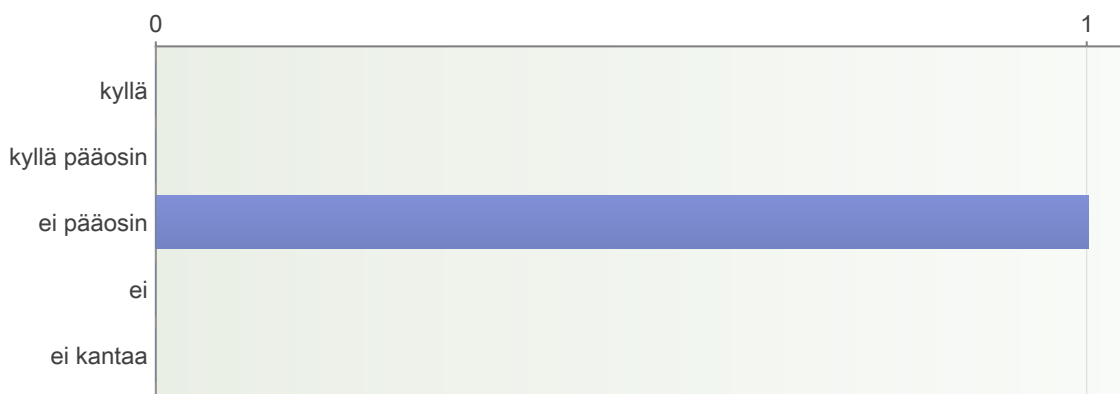
40. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vaativan tason (keskitettävät) sosiaalipalvelut m. kehitysvammaisten erityishuoltolain mukaisia palveluja tulee tarkastella samassa kokonaisuudessa kuin erikoissairaanhoido.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

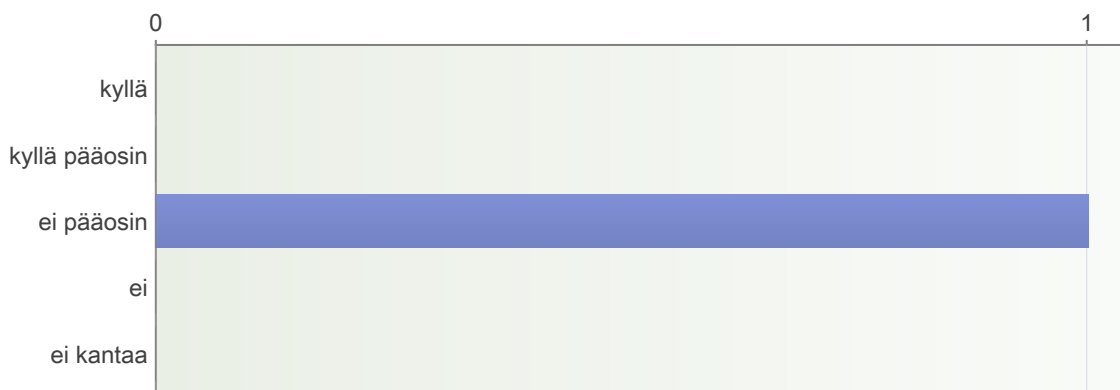
42. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palvelutarpeen arvioinnin merkitys korostuu mm yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Yksityisillä palvelujen tuottajilla on mahdollisuus kieltäytyä palvelujen tuottamisesta erityistä tukea tarvitseville asiakkaille esim. silloin kun palvelujen tuottaminen ko asiakkaalle on kustannuksiltaan suurta (valintojen tekeminen asiakkaista mahdollistuu). Toteutuuko vain palveluntuottajan valinnanvapaus ?

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

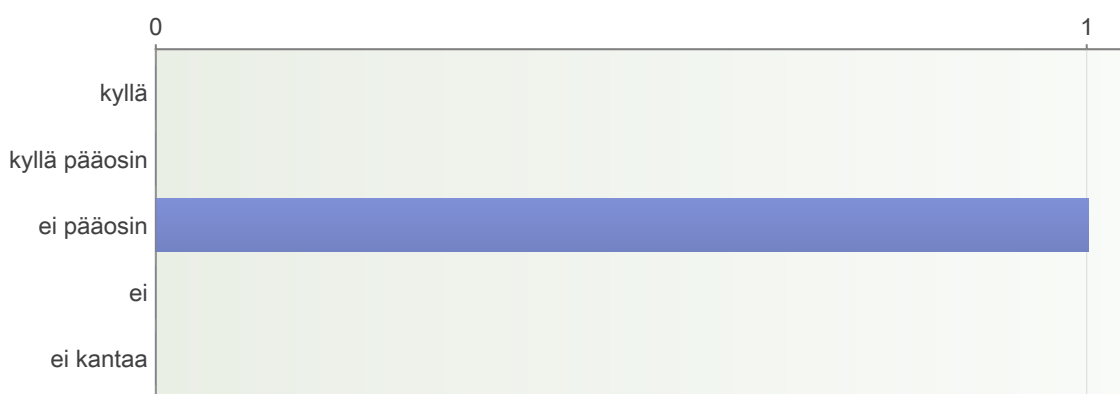
44. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kuka valvoo laatua ?

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

46. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Henkilökohtaisella budjetilla tulisi olla mahdollisuus valita myös julkinen palveluntuottaja. Muuten valinnanvapauden peruseriaate eli asiakkaan oikeus valita julkinen, yksityinen tai kolmannen sektorin palveluntuottaja ei toteudu tai kyseessä on julkisen sektorin palvelujen pakkoyhtiöittäminen. Henkilökohtaisen budjetin käyttöönotto tulisi jaksottaa pidemmälle aikavälille, jotta kokemukset käynnissä olevista piloteista voitaisiin hyödyntää.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Ei vastauksia.

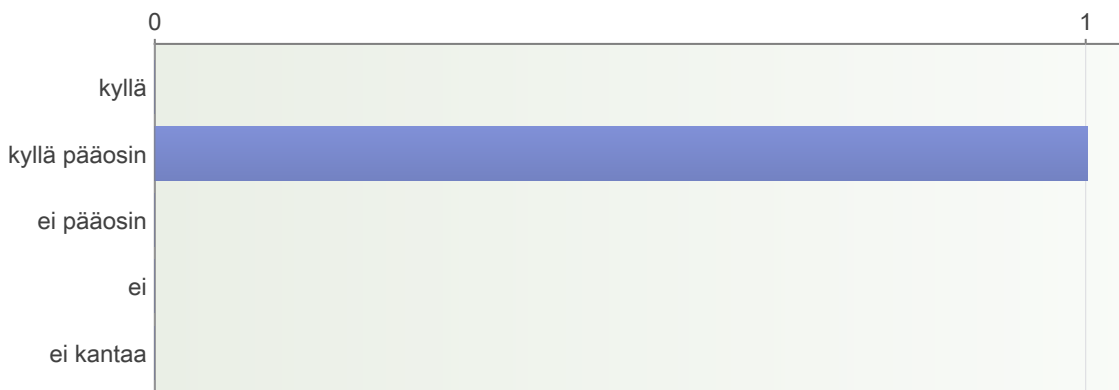
48. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Yhden asiakassuunnitelman periaate on hyvä. Asiakassuunnitelman tulee olla valituskelpoinen päätös. Ongelmia tulenee paljon palveluja tarvitsevien erityisen tuen asiakkaiden palvelutarvearvioinneissa tilanteissa, joissa asiakas käyttää sekä liikelaitoksen että suoran valinnan palveluja.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

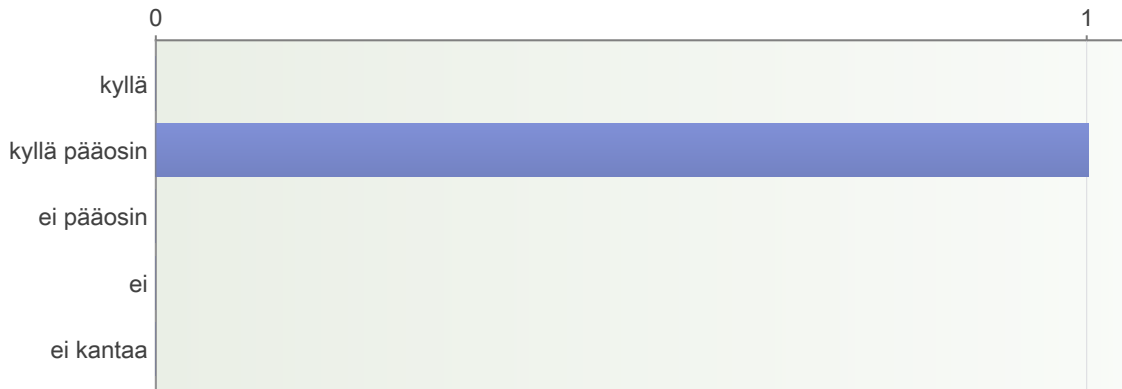

50. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

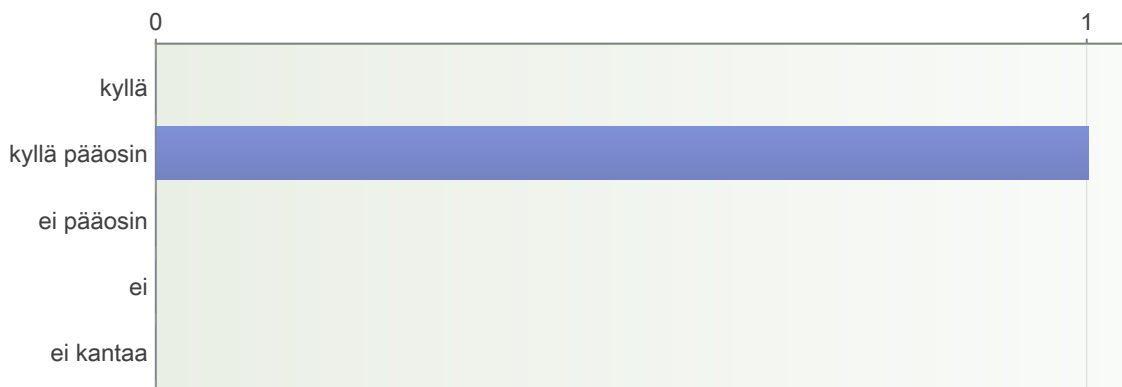
52. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnassa tulee olla osaamista ja asiantuntemusta, jotta palveluntuottajille osataan asettaa palvelujen laatua, voimavaroja ja saatavuutta jne.. koskevia palvelujen tuottamiseen liittyviä ehtoja.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

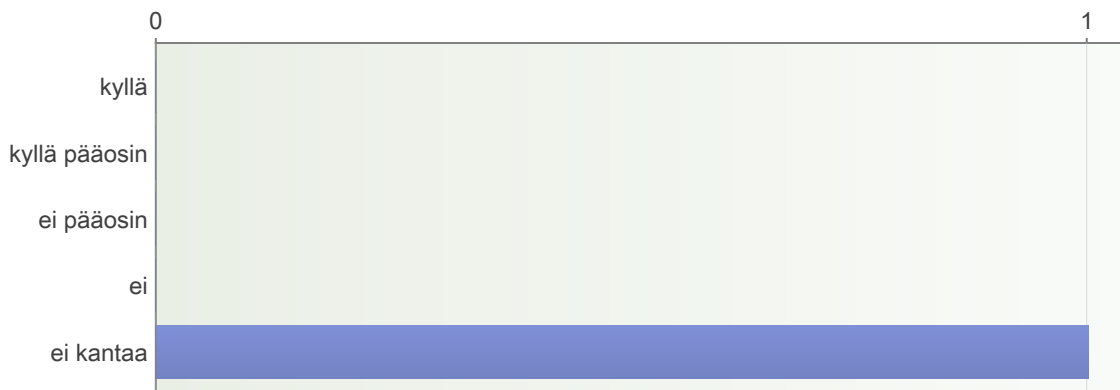

54. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

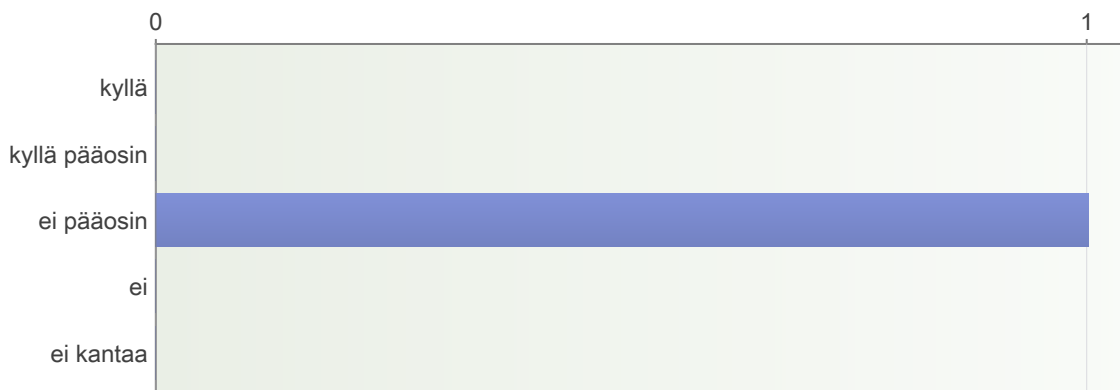
56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

58. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- On vaarana, että yksityisiin sote-keskuksiin kirjautuvat vähän palveluja käyttävät henkilöt ja paljon palveluja käyttävät asiakkaat es. kehitysvammaiset ja autismin kirjon asiakkaat ohjautuvat maakunnan sote-keskuksiin. Yksityinen palveluntuottaja voi pyrkiä välttämään kustannuksiltaan kalliita erityistä tukea tarvitsevia henkilöitä.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

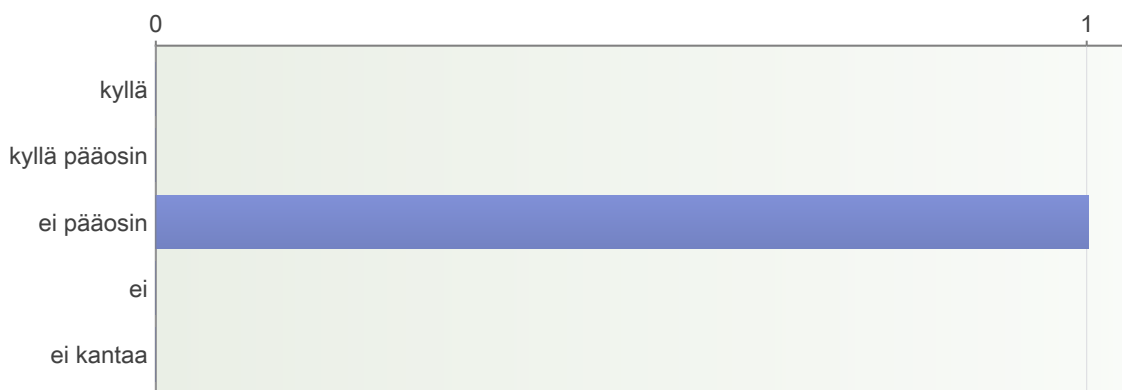

60. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

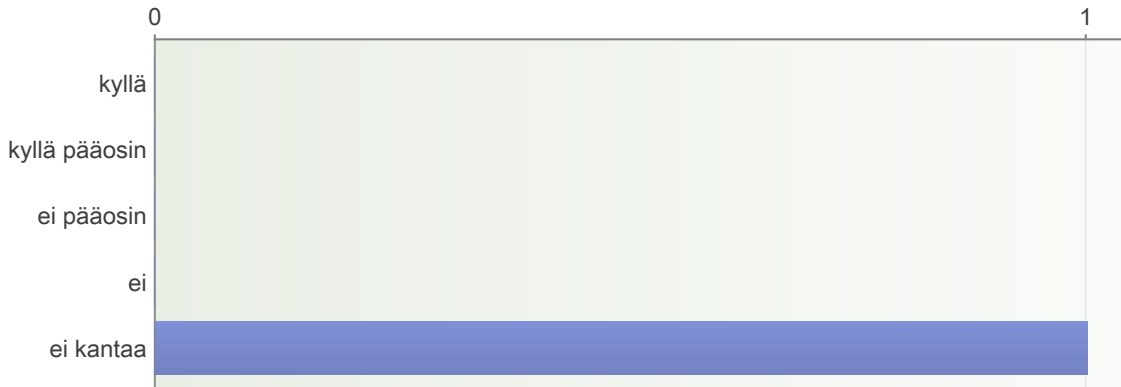
62. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunta on aina viimekädessä vastuussa siitä, että asiakkaat saavat tarvitsemansa palvelut. Maakunnalla ei ole mahdollisuutta ohjata paljon palveluja käyttäviä ns kalliita asiakkaita yksityisiin sote-keskuksiin.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

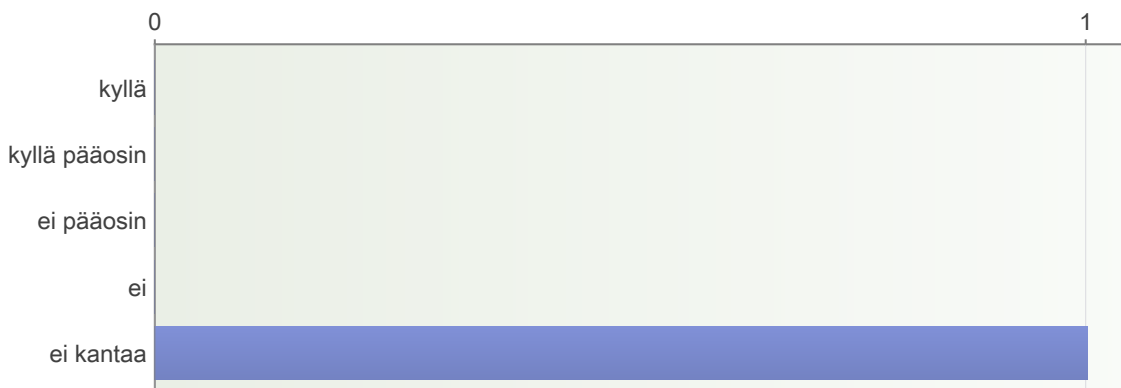

64. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

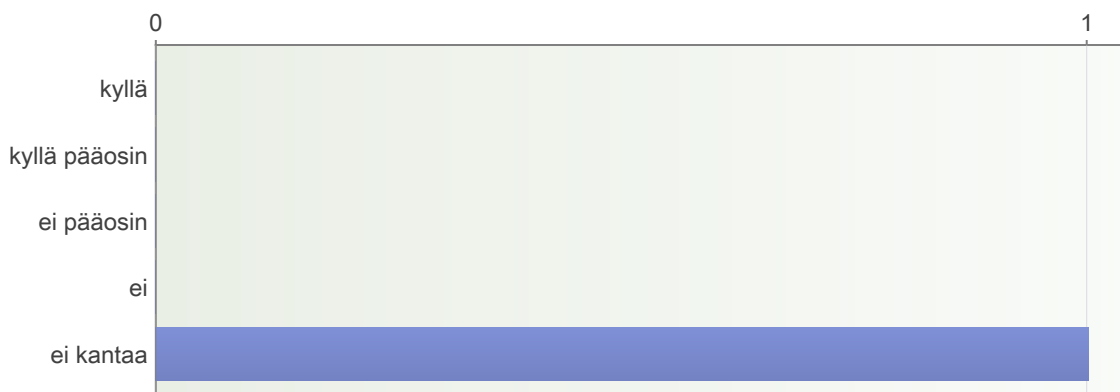

66. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

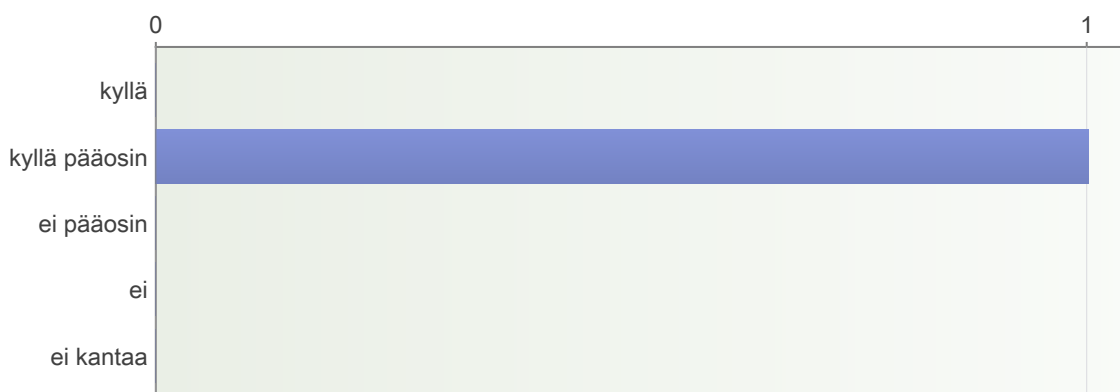

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

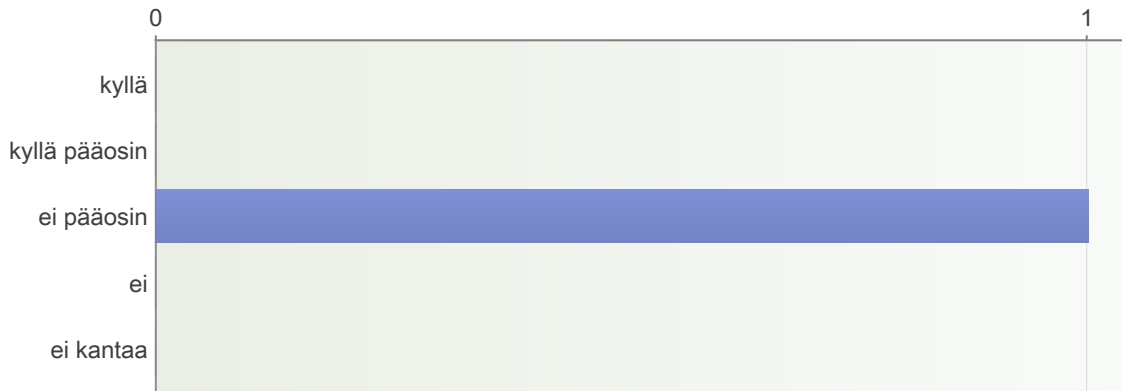

70. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

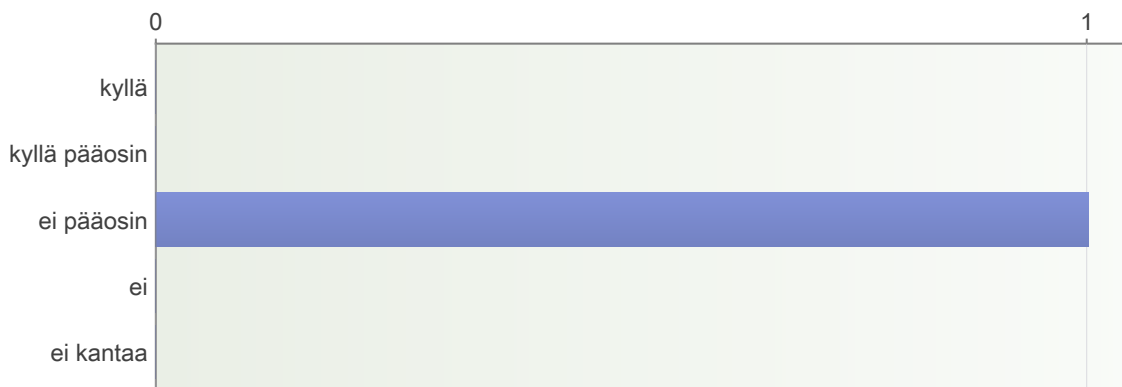
72. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vaatimukset pienille palveluntuottajille voivat muodostua ylivoimaisiksi jo heti alkuvaiheessa esimerkiksi tietojärjestelmien käyttöön liittyvät vaatimukset ja raportointivelvollisuudet

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Henkilöstövaikutusten arviointi on puuttellinen

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Kolpeneen palvelukeskuksen organisaatio hajoaa. Nykyiset erityishuollon asiantuntijapalvelut siirtyvät maakunnan liikelaitokseen ja asumisen palvelut ja päiväaikainen toiminta joko kokonaan tai osittain yhtiötetään. Jakaantuminen seurauksena on vaara, että erityisosaaminen pirstaloituu ja osittain häviää.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Ei vastauksia.